

רעפ 31902-10-24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 31902-10-24

לפני: כבוד השופט יחיאל כשר

המבקש: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט
המחוזי בירושלים מיום 14.10.2024 ב-עמ"ת
20426-10-24 שניתן
על ידי כבוד השופט ד' זילר

בשם המבקש: עו"ד קרן גולדשטיין
בשם המשיבה:

החלטה

לפניי בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ד' זילר), מיום 14.10.2024, שניתנה בתיקים המאוחדים עמ"ת 20426-10-24 (להלן: ערר המשיבה) ו-עמ"ת 19060-10-24 (להלן: ערר המבקש). בגדרי ההחלטה הנ"ל התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופטת ע' גרינבאום), מיום 8.10.2024, ב-מ"ת 4301-08-24, ונדחה ערר המבקש על החלטה זו.

רקע עובדתי

1. כנגד המבקש הוגש, ביום 4.8.2024, כתב אישום לבית משפט השלום בירושלים ב-ת"פ 4284-08-24 (להלן: התיק העיקרי), אשר תוקן ביום 5.11.2024 (להלן: כתב האישום המתוקן). כתב האישום המתוקן מחזיק שלושה אישומים, בעבירות של אלימות ואיומים מצד המבקש כלפי אשתו ואם ילדיו (להלן: המתלוננת), בחלקן, למצער, עת הייתה בהיריון.

על פי האישום הראשון, ביום 23.7.2024, בשעות הערב, בשעה שהיו בביתם, הכה המבקש את המתלוננת באגרופים לראשה, ודחף וגרר אותה לאורך מסדרון הבית. לאחר מכן, מנע המבקש מהמתלוננת לחזור לחדרה כדי להתלבש ואיים כי יוציאה בכוח מהבית כשהיא לבושה רק בכותונת, כדי לבייש אותה ברבים. כתוצאה מהמעשים האמורים, נגרמו למתלוננת חבלות בפניה ובידיה וכאבים עזים באזור האגן. בגין אירועים אלו הואשם המבקש בתקיפה הגורמת חבלה של ממש בבן-זוג, עבירה לפי סעיף 382(ג) בצירוף סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ובאיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק.

על פי האישום השני, ביום 7.10.2023, בשעות הצהריים, בנוכחות ילדיהם הקטינים, הכה המבקש את המתלוננת, זרק צלחות, ונעל את המתלוננת בחדרה. בגין מעשים אלו הואשם המבקש בכליאת שווא, עבירה לפי סעיף 377 רישא לחוק, ובתקיפה סתם של בן-זוג, עבירה לפי סעיף 382(ב)(1) בצירוף סעיף 379 לחוק.

על פי האישום השלישי, במועד שאינו ידוע למשיבה, כ-6 שנים עובר ליום 26.7.2024, במספר הזדמנויות שונות, איים המבקש על המתלוננת, לעיתים תוך שימוש בסכין, באומרו כי "אם לא תשתוק ישים לה סמרטוטים בפה". בגין מעשים אלו הואשם המבקש באיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום המקורי, הגישה המשיבה, לבית משפט השלום בירושלים, בקשה למעצר המבקש עד לתום ההליכים כנגדו, וזאת במסגרת מ"ת 4301-08-24 (להלן: תיק המעצר). בהחלטתו, בתום הדיון שהתקיים ביום 6.8.2024, קבע בית משפט השלום (השופט א' כהן), כי קיימות בתיק ראיות לכאורה, אף שיש כרסום בעוצמתן, וכי קיימת עילת מסוכנות נוכח אופי העבירות וקיומה של חזקה סטטוטורית, וכן נוכח עברו הפלילי של המבקש שהורשע בתקיפת שוטר. בהמשך לכך, ותוך שקילת חובתו של בית המשפט לבחון את אפשרות שחרורו של נאשם לחלופת מעצר, הורה בית משפט השלום, על רקע הכרסום בעוצמת הראיות, כי המבקש יעצר עד לתום ההליכים, אלא אם יעמוד במספר תנאים המנויים בהחלטה, ובהם מציאת מפקחים מתאימים למעצר בית מלא בפיקוח, לצד ערבויות שונות, והרחקה מהמתלוננת והילדים. עוד קבע בית משפט השלום בהחלטתו, כי שירות המבחן יגיש תסקיר מעצר אשר יבחן אפשרות להקלה בתנאים האמורים, שיוגש עד ליום 22.9.2024, ולמחרת, ביום 23.9.2024, יתקיים דיון נוסף בעניין מעצרו של המבקש.

ביני לביני, הגיש המבקש בקשות לעיון חוזר בתנאי מעצרו, במסגרתן ביקש כי תותר יציאתו לחו"ל בראש השנה, וכי תותר יציאתו לעבודה במהלך שעות היום.

ביום 22.9.2024 הוגש לידי בית משפט השלום, בהתאם להחלטתו, תסקיר מבחן (להלן: התסקיר),

אשר קבע כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות דומה והפרת התנאים מצד המבקש. שירות המבחן בא בהמלצה כי: "לנוכח הסיכון הגבוה הנשקף [מהמבקש] כמתואר, אנו סבורים כי למרות מיקום החלופה המספק הרחקה גיאוגרפית [מהמתלוננת] נדרשת מערכת פיקוח חיצונית בנוסף, שיהיה בכוחה להרתיע ולהטיל סנקציות מיידיות במקרה של הפרת תנאים".

נוכח האמור בתסקיר, בהחלטתו מיום 23.9.2024, קבע בית משפט השלום (השופטת ע' גרינבאום) כי לא רק שהתסקיר איננו מתיישב עם מתן הקלות בתנאי מעצרו של המבקש, אלא שהוא מתיישב עם החמרת תנאים אלו, על דרך של הוספת פיקוח אלקטרוני. בית המשפט הטעים כי משום שהמשיבה לא עתרה בפניו להוספת רכיב של פיקוח אלקטרוני בעניינו של המבקש הוא אינו מורה לעשות כן, אולם על המשיבה "ליתן דעתה לעניין שוב בשים לב למסוכנות הנטענת, לחשש להפרת תנאים ולעובדה כי המתלוננת צפויה לעזוב בימים הקרובים את המקלט לנשים מוכות". על ההחלטה הנ"ל הוגש ערר לבית המשפט המחוזי בירושלים (עמ"ת 61391-09-24, השופטת ע' אבמן-מולר), אשר נדחה בנימוק כי לא נפלה כל טעות בהחלטתו של בית משפט השלום המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.

3. ביום 25.9.2024 הגישה המשיבה, לבית משפט השלום, בקשה לעיון חוזר, לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, (להלן, בהתאמה: חוק המעצרים ו-הבקשה לעיון חוזר), במסגרתה עתרה לכך שבית המשפט יורה על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני עד לתום ההליכים המתנהלים כנגדו.

בהחלטתו מיום 8.10.2024, קיבל בית משפט השלום (השופטת ע' גרינבאום), באופן חלקי, את הבקשה לעיון חוזר. בית המשפט קבע, כי נוכח סירובו של המבקש לשהות במעצר בית תחת פיקוח אלקטרוני, יחד עם העובדה שלא נשמעו טענות לעניין הפרות תנאי מעצר הבית על ידי המבקש, יש מקום "ליתן [למבקש] הזדמנות להוכיח את האמון שניתן בו ולהורות רק על החמרה קלה בתנאים". כמו כן, פסל בית המשפט את גיסו של המבקש, מר בלודשטראק (להלן: הגיס) מלהמשיך לשמש כמפקח עבורו, לאחר ששירות המבחן מצא בתסקירו כי הגיס איננו מתאים לשמש כמפקח.

4. על החלטתו הנ"ל של בית משפט השלום הגישה המשיבה ערר, לבית המשפט המחוזי בירושלים. בערר המשיבה נטען כי נוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המבקש, כעולה מתסקיר המבחן מיום 22.9.2024, וכעולה מאופי המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, אין בחלופת המעצר בה שהה המבקש כדי לאיין את מסוכנותו, ועל כן יש להורות על מעצרו מאחורי סורג ובריה עד לתום ההליכים כנגדו.

גם המבקש הגיש ערר על החלטת בית משפט השלום מיום 8.10.2024 (וכן על החלטה נוספת שאינה רלוונטית לענייננו). בעררו, טען המבקש כי אין בעניינו כל "נסיבה חדשה" המצדיקה עיון מחדש בהחלטת בית משפט השלום מיום 6.8.2024. נטען, כי יציאתה של המתלוננת מהמקלט לנשים נפגעות אלימות איננה נסיבה חדשה רלוונטית, מהטעם שהחלטת בית משפט השלום הנ"ל לא התבססה על כך שהמתלוננת מתגוררת במקלט, וחזקה על בית המשפט שידע כי שהותה במקלט זמנית. בנוסף, נטען כי התסקיר הוזמן על ידי בית משפט השלום לבחינת האפשרות של הקלה בתנאי השחרור של המבקש, ולכן איננו יכול להוות נסיבה חדשה רלוונטית לעניין החמרת תנאי שחרורו של המבקש. המבקש טען כי משכך לא הייתה הצדקה להחמיר בתנאי מעצר הבית בו שהה.

5. בהחלטתו מיום 14.10.2024, דחה בית המשפט המחוזי (השופט ד' זילר), את ערר המבקש, וקיבל, באופן חלקי, את ערר המשיבה (להלן: החלטת בית המשפט המחוזי מיום 14.10.2024). בהחלטתו, הבהיר בית המשפט כי התסקיר לא היה מונח בפני בית משפט השלום בעת שנתן את החלטתו מיום 6.8.2024 ועל כן ניתן לראות בו שינוי נסיבות אשר מצדיק בחינה מחדש של ההחלטה. נוסף על כך, הדגיש בית המשפט כי, בניגוד לטענתו, של המבקש, התסקיר איננו מבוסס רק על עדות המתלוננת, אלא נסמך גם על ראיונות שערך שירות המבחן עם מנהלת המעון לנשים נפגעות אלימות, ועל ראיונות שערך שירות המבחן עם המבקש עצמו.

נוכח האמור, מצא בית המשפט המחוזי כי מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות את שינוי החלטתו הקודמת של בית משפט השלום בעניין תנאי מעצרו של המבקש. משכך, ונוכח סירובו של המבקש לשהות במעצר בית תחת פיקוח אלקטרוני מבלי לתת לכך כל הסבר, קבע בית המשפט כי המבקש ייעצר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים כנגדו. יחד עם זאת, הבהיר בית המשפט כי אילו היה המבקש מסכים לשהות בפיקוח אלקטרוני כך היה מורה, שכן הדבר עולה בקנה אחד עם המלצת תסקיר המבחן וכן עם בקשת המשיבה לעיון חוזר.

6. בתום הדיון באותו היום, 14.10.2024, לאחר שהקריא בית המשפט את החלטתו הנ"ל, ביקש המבקש לעכב את ביצוע ההחלטה על מנת לאפשר לו להגיש בקשת רשות לערור. בית המשפט דחה בקשה זו נוכח מסוכנותו של המבקש ונוכח סירובו לשהות בחלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני. לאור זאת, הודיע המבקש, במסגרת אותו דיון, כי הינו מסכים לשהות במעצר בפיקוח אלקטרוני. נוכח הסכמתו של המבקש, הורה בית המשפט לשירות בתי הסוהר לבחון את היתכנות האפשרות לבצע פיקוח אלקטרוני בכתובת מעצרו של המבקש, וכן הורה כי עד למועד ביצוע הפיקוח האלקטרוני ישהה המבקש במעצר בית בהתאם לתנאים שקבע בית משפט השלום.

מכאן הבקשה דנן למתן רשות לערור על החלטתו הראשונה של בית המשפט המחוזי, מיום 14.10.2024.

נימוקי הבקשה והשתלשלות ההליך בבית משפט זה

7. ביום 15.10.2024 הגיש המבקש את הבקשה דנן למתן רשות לערור על החלטתו הראשונה של בית המשפט המחוזי מיום 14.10.2024. במסגרת הבקשה, עתר המבקש להשבתו למעצר בית תחת התנאים שקבע בית משפט השלום בהחלטתו מיום 6.8.2024.

בבקשתו, טען המבקש כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שקיבל את ערר המשיבה, בהיעדר קיומן של נסיבות חדשות המצדיקות עיון חוזר בהחלטתו של בית משפט השלום מיום 6.8.2024. לטענת המבקש, ניתן לחלק את נימוקיו של בית המשפט קמא לשלושה טעמים: בעניינו של המבקש מתקיימים חריגים המצדיקים השבתו של המבקש למעצר מאחורי סורג ובריח; תוכן תסקיר שירות המבחן מיום 22.9.2024; היעדר הסכמת המבקש לשהות בחלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני. המבקש מעלה טענות כנגד כל אחד מן הטעמים הנ"ל.

לעניין קיומן של נסיבות חריגות, המבקש הפנה לפסיקת בית משפט זה ב-בש"פ 8015/09 קוניוף נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (20.10.2009) (להלן: עניין קוניוף), שם נקבע כי: "ככלל, מי ששוחרר ממעצר יוחזר אליו רק אם הפר את תנאי השחרור, או אם נתחדשו נסיבות המחייבות את החזרתו למעצר וחריגה מכלל זה עשויה להיות מוצדקת רק במקרים חריגים ועל יסוד נימוקים כבדי משקל". לטענת המבקש, בית המשפט קמא לא ציין בהחלטתו מהן אותן נסיבות חריגות המצדיקות עיון מחדש בהחלטתו של בית משפט השלום מיום 6.8.2024, ואין בתסקיר כדי להוות "נסיבה חדשה" המצדיקה לעשות כן. לטענתו, התסקיר מתייחס אך לתקופה שקדמה להגשת כתב האישום, ולכן איננו יכול להוות "נסיבה חדשה", הן ביחס להחמרת תנאי חלופת המעצר, הן ביחס לפסילת מפקחים.

המבקש הוסיף וטען, כי משהורה בית משפט השלום על הכנת התסקיר לשם בחינת הקלות בתנאי חלופת מעצרו, שימוש בתסקיר שהתקבל לשם שליחתו למעצר מאחורי סורג ובריח מהווה פגיעה באינטרס ההסתמכות שלו.

לעניין תוכן התסקיר, חזר המבקש על טענתו כי התסקיר איננו יכול להוות "נסיבה חדשה" לצורך עיון מחדש בהחלטתו של בית משפט השלום מיום 6.8.2024. לטענתו, לא רק שהתסקיר מתייחס לאירועים הקודמים למועד הגשת כתב האישום, אלא שהוא מבוסס על גרסה שסיפקה המתלוננת, השונה "לחלוטין" מהאמור בכתב האישום, וזאת ללא כל ביסוס ראיתי. לטענתו, בית המשפט קמא קיבל את התסקיר "כלשונו" והעדיפו על פני החלטת בית משפט השלום, אשר התקבלה לאחר בחינה יסודית ומעמיקה של הראיות, חרף העובדה שבפני בית המשפט ובפני שירות המבחן עמדו אותן עובדות ועדויות. לטענתו של המבקש מדובר ב-"פרקטיקה מסוכנת" בגדרה "תסקיר שירות המבחן גובר על

החלטה שיפוטית חלוטה", אשר "הופכת את זירת דיני המעצרים לזירה של חוסר ודאות ולקרקע לא יציבה לחלוטין".

לעניין סירובו להיעצר תחת פיקוח אלקטרוני, המבקש הפנה ל-בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל (9.7.2015), שם, לטענתו, נקבע כי מצוות המחוקק הינה שמעצר בפיקוח אלקטרוני מהווה מעצר לכל דבר ועניין. לכן, לטענת המבקש, כל האמור לעיל חל גם על החלטת בית המשפט על מעצרו במעצר בית בפיקוח אלקטרוני.

לבסוף, טען המבקש כי משלא ביקשה המשיבה, במסגרת הבקשה לעיון מחדש, לפסול את הגיס מלשמש כמפקחו, לא היה מקום שבית משפט השלום יורה כן, והיה על בית המשפט המחוזי לקבל את עררו לעניין זה, חרף דחייתו ללא כל נימוק בעניין.

8. להשלמת התמונה יצוין כי לאחר הגשת הבקשה דנן, הוריתי, בהחלטותיי מיום 15.10.2024, מיום 28.10.2024 ומיום 30.10.2024, כי אין מקום להידרש לטענותיו של המבקש טרם קבלת ממצאי בדיקת ההיתכנות לביצוע איזוק אלקטרוני, ובטרם ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בעניין. עם קבלת חוות דעת גורמי המקצוע בשירות בתי הסוהר לפיה ניתן לקיים מעצר בפיקוח אלקטרוני בכתובת בה שוהה המבקש במעצר בית, הורה בית המשפט המחוזי (השופט א' הימן), ביום 5.11.2024, כי המבקש ישהה במעצר באיזוק אלקטרוני. עוד באותו היום הודיע המבקש כי נוכח החלטת בית המשפט המחוזי לפיה יעצר המבקש במעצר בפיקוח אלקטרוני, הוא עומד על בקשת רשות הערעור שהגיש. למחרת, ביום 6.11.2024, הוגש דיווח מאת שירות בתי הסוהר, לפיו המבקש אכן נמצא תחת פיקוח אלקטרוני.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בבקשה דנן למתן רשות לערור, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות מבלי להידרש לתגובת המשיבה.

כידוע, בית משפט זה יעתר לבקשת רשות לערור ב-"גלגול שלישי" רק במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים להליך, או מקום בו דחייתו של המבקש תגרום לעיוות דין חמור (ראו, מיני רבים: בש"פ 4578/24 כהן נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל מפלג הונאה, פסקה 8 והאסמכתאות שם (13.8.2024); בש"פ 4782/24 שחאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 והאסמכתאות שם (14.6.2024)). הבקשה דנן אינה נמנית עם מקרים חריגים אלו.

כפי שטוען המבקש, נקבע בפסיקה זה מכבר כי רק במקרים חריגים יורה בית המשפט על מעצרו של נאשם מאחורי סורג ובריה, לאחר ששוחרר לחלופת מעצר (ראו: בש"פ 1237/04 מדינת ישראל נ' גיאסוב, פסקה 9 (11.2.2004); עניין קוניוף, פסקה 28; בש"פ 2327/08 ליפשיץ נ' מדינת ישראל, פסקה 19 והאסמכתאות שם (23.3.2008)). אולם, בית המשפט קמא לא סטה מההלכה הנ"ל, אלא יישם אותה על נסיבות המקרה, ומצא כי אכן מתקיימות נסיבות חריגות כאמור. החלטתו זו נטועה בבירור בנסיבות המקרה הפרטני הנדון, ועל כן אין כל מקום להתערבות ב-"גלגול שלישי".

10. אף טענתו של המבקש לפיה התסקיר איננו מהווה "נסיבה חדשה" המצדיקה עיון מחדש בהחלטת בית משפט השלום, שכן הינו מתייחס לעובדות הקודמות בזמן להחלטת בית משפט השלום, איננה מצדיקה הענות לבקשתו. זאת, כיוון שאף אם התסקיר היה מבוסס כולו על עובדות שהתקיימו עובר למועד מתן ההחלטה נושא הבקשה לעיון מחדש, חוות הדעת המקצועית אשר בלב התסקיר, היא נסיבה חדשה אשר לא עמדה לנגד עיני בית משפט השלום. יתר על כן, מצוין מפורשות בתסקיר, ועל כך גם הצביע בית המשפט קמא, כי התסקיר מבוסס גם על שיחות שערך שירות המבחן עם הנאשם ועם מנהלת המקלט לנשים נפגעות אלימות, כך שבוודאי לא כל החומר עליו מתבסס התסקיר עמד בפני בית משפט השלום עת קיבל את החלטתו מיום 6.8.2024.

עוד אוסיף כי יש לדחות גם את טענתו של המבקש לפיה לא היה מקום להחמיר את תנאי מעצרו, ולהורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, על בסיס תסקיר שהוזמן על ידי בית משפט השלום לשם בחינת האפשרות של הקלה בתנאי חלופת מעצרו. לדעתי, אין ספק כי צדק בית המשפט בקובעו כי אל לו לעצום את עיניו לתוכן התסקיר, רק בשל כך שהוזמן כדי לבחון הקלה בתנאי מעצרו של המבקש בעוד התסקיר מלמד על הצורך להחמיר בהם, ובצדק שקלו בתי המשפט קמא את התסקיר לחובתו של המבקש, לנוכח תוכנו השלילי.

11. טענותיו של המבקש כי החלטת בית משפט השלום מיום 6.8.2024 הינה החלטה "חלוטה", שתסקיר איננו יכול "לגבור" עליה וכי עיון מחדש בה, לבקשת המשיבה, יגרום לאי-וודאות חמור בדיני המעצרים, אף הן, לדעתי, משוללות יסוד.

בבסיס ההסדר הקבוע בסעיף 52 לחוק המעצרים, המסדיר את האפשרות לעיון מחדש בהחלטה שניתנה בעניין מעצרו של נאשם, עומדת הנחת המוצא כי בהינתן הנסיבות המתאימות, ניתן לבחון מחדש החלטה בעניין בעצרו של נאשם. על כן, אין ממש בטענתו של המבקש כי החלטת בית משפט השלום הינה החלטה "חלוטה" שאין מקום לשנותה. בנוסף, סעיף 52 לחוק המעצרים קובע בבירור כי גם "תובע" רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר, בעניין הנוגע למעצר, ככל שמתקיימים התנאים המנויים בסעיף. משכך, ברי כי המשיבה הייתה רשאית להגיש את הבקשה לעיון חוזר שבבסיס הבקשה דנן. יתר על כן, העובדה שהתסקיר מהווה "נסיבה חדשה" המצדיקה שינוי בסטטוס המעצר,

אין משמעותה כי התסקיר "גובר" על החלטת בית משפט השלום. התסקיר הוא אך נסיבה אותה שוקל בית המשפט המפעיל את הסמכות שחוק המעצרים מפקיד בידיו כדי לשנות מסטטוס המעצר נוכח נסיבות חדשות.

12. לבסוף, לעניין פסילת גיסו של המבקש מלשמש כמפקח, ברי כי מדובר בסוגיה פרטנית שאינה מתאימה להידון במסגרת "גלגול שלישי", וגם לגופו של עניין המבקש לא העלה טענה שיש בה כדי לשכנע כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט.

סוף דבר: הבקשה למתן רשות ערר נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"א חשוון תשפ"ה (12 נובמבר 2024).

יחיאל כשר
שופט